

Omaniku ootused aktsiaseltsile EVR Cargo

Sissejuhatus

Käesolevasse dokumenti on koondatud riigi kui AS-i EVR Cargo ainuaktsionäri põhilised ootused aktsiaseltsi tegevusele.

Eesti Vabariik seab endale kuuluvatele äriühingutele kolm peamist eesmärki:

- tegeleda valitud valdkonnas kasumliku ja efektiivse majandustegevusega, mis tagab äriühingu arengu ja riigile optimaalse ja stabiilse omanikutulu;
- täita riigi poolt kehtestatud strateegilisi eesmärke vastavalt äriühingu suhtes kohaldatavatele seadustele, regulatsioonidele ja arengukavadele;
- olla Eesti äriühingutele heaks eeskujuks heade juhtimistavade, sotsiaalse vastutuse ning kõrge ärikultuuri poolest.

Riigi poolt seatavate eesmärkide täitmise eest vastutavad äriühingute nõukogud ja juhatused. Erinevate eesmärkide tasakaalustamise ja omaniku huvide harmoonilise ning pikaajalise kaitsmise eest vastutavad äriühingute nõukogud.

AS-i EVR Cargo klassifikatsioon RVS-i alusel: Valdavalt äriliste eesmärkidega äriühing,

Eesti Vabariik omab AS-i EVR Cargo aktsiaid avalikul (nn raudteeadministratsiooni, kelleks Eestis on AS Eesti Raudtee, tegevusi toetaval) ja tulu teenimise eesmärgil järgmistel kaalutlustel:

- raudtee veovõime olemasolu ja säilitamine 24/7 (st korras ja piisav veduripark, piisav vagunipark, tööks vajalikud meeskonnad ja dispetšerteenistus), manöövr tööde teostamise võimekus sõlm- ja sorteerimisjaamades;
 - nn raudteeadministratsioonide inventaripargi (kasutatakse ka mõistet „ühispargi“) hulka kuuluvate vagunite haldamine ja majandamine;
 - rahvusvahelistes raudteetranspordiga seonduvates arveldustes ja nn kompleksarveldustes osalemine (raudteeadministratsiooni kaudu);
 - kogu raudteeadministratsioonide vahelises vagunimajandusalases ja ka kaubaveoalases infovahetuses nn andmete sisestaja/edastaja funktsioonide täitmise tagamine;
 - Rahvusvahelisest raudtee kaubaveokokkuleppes (SMGS) tulenevas raudtee üldise veokohustuse täitmises osalemine;
 - AS EVR Cargo ülesandeks on tagada kaubavedu AS-i EVR Cargo Eesti Raudtee kuuluval raudteeinfrastruktuuril ja seeläbi raudteeinfrastruktuuri majandamise finantseerimine, kuna ~ 95 % raudteeinfrastruktuuri kasutustasust tasuvad kaubaveoettevõtjad;
 - AS-i EVR Cargo vastutada ja teostada on lisaks veeremi remondi- ja hooldustööd, vagunite eluea pikendamine, kasutusse andmine ja rent;
- Ilma AS-i EVR Cargo tegevuseta ei oleks võimalik riigis omada ja kujundada kaubaveoga seotud majandusvaldkondade (nn transiidisektori, mahukauba ladude jm) tegevuskeskkonda;

Käesolevas dokumendis sisalduvaid riigi kui omaniku ootusi vaatab AS EVR Cargo aktsiate valitseja üle ning ajakohastab kord aastas.

Strateegilised eesmärgid

Raudteeveoettevõtte omamise strateegiline eesmärk on efektiivse ja kaubaomanikest (ka kaubaomanikule logistikateenuseid osutavatest ettevõtetest, ekspediitoritest) sõltumatu raudteeveoettevõtja olemasolu turul, kelle eesmärk on küll teenida kasumit, kuid kes omab turgu tasakaalustavat ja julgeolekut tagavat funktsiooni. Riigi osalus raudteeveoettevõtjas võimaldab

kaubavedu raudteel vajadusel ka nendele Eesti ettevõtjatele, sh eksportööridele, kelle kaubamahud on nii väikesed, et eraomandis olevatel veo-ettevõtjatel puudub huvi neid teenindada. Riigi äriühinguks oleva kasumile orienteeritud veo-ettevõtja kaudu aidatakse tagada raudteeturu toimimine ja konkurentsivõime. Samas tagatakse uutele veo-ettevõtjatele võrdsed võimalused turule sisenemiseks ja turul tegutsemiseks.

AS EVR Cargo on äriühing, millel on valdavalt ärilist huvi kandvad eesmärgid. Avalikku huvi kandvate eesmärkide täitmisel peab äriühing lähtuma riiklikust transpordiarengukavast. Äriliste eesmärkide täitmisel peab äriühing jälgima, et oleks tagatud äriühingu kestlik majandamine (investeeringud). Äriühing peab suutma teenida tagasi oma kapitalikulu, tagama veeremi kvaliteedi säilitamiseks vajalikud investeeringud, mis võtavad arvesse ka optimaalset turul eksisteerivat kaubaveomahtu, ning maksuma sõltuvalt turuolukorrast omanikutulu.

Lisaks seab omanik aktsiaseltsile EVR Cargo eesmärgiks toimida kaubaveo arengumootorina, võimaldades koondada sektorit hõlmav teadmine (nt vedurimajandus, vagunimajandus) ning initsieerida uusi kontakte, võrgustikke, sektoripõhist ja –ülest ühist tegutsemist ja äriideid.

Finantseesmärgid

Kasumlikkus

Riigi kui aktsionäri ootus on, et kõik vabal turul opereerivad riigi äriühingud töötavad kasumlikult. Omakapitali hinna (oodatava omakapitali tootluse) määrab Rahandusministeerium oma iga-aastase „Riigi osalusega äriühingute, sihtasutuste ja mittetulundusühingute koondaruandega“. AS EVR Cargo oodatavaks minimaalseks omakapitali hinnaks määrati 10,7%, millest äriühing 2014 aastast ja edasi tehtavate finantsplaanide koostamisel peaks lähtuma.

Konservatiivsus

Riigi kui aktsionäri ootus on, et kõik tema omandis olevad äriühingud teostavad enda majandustegevust keskmisest madalamate riskidega ja konservatiivse kapitalistruktuuriga.

Äriühingud peavad tagama oma tegevuse jätkusuutlikkuse pideva uuendus- ja arendustööga ning vajalike investeeringutega. Investeeringud peab olema võimalik katta äriühingu põhitegevuse rahavoogudest ning riik reeglina omakapitaliinvesteeringuid äriühingutesse ei tee.

Kõik plaanitavad investeeringud peavad olema põhjalikult läbi analüüsitud ning kaasnevad riskid tuvastatud ning arvesse võetud. Optimaalse omakapitali proportsiooni koguvaradest määrab Rahandusministeerium „Riigi osalusega äriühingute, sihtasutuste ja mittetulundusühingute koondaruandes“. EVR Cargo optimaalseks omakapitali proportsiooniks määrati vahemik 55%-60% koguvaradest, millest äriühing 2014 aastast ja edasi tehtavate finantsplaanide koostamisel peaks lähtuma.

Efektiiivsus

Riigi kui omaniku ootuseks on, et kõik tema omandis olevad äriühingud teostavad enda majandustegevust efektiivselt ning ressursisäästlikult. Äriühingud peavad tagama, et keskpikas ajahorisondis nende tulud kasvavad proportsionaalselt kiiremini kui kulud. Äriühingud peavad defineerima enda tegevusvaldkonnale kohased efektiivsusmõõdikud ning püüdlema nende järkjärgulise parandamise poole.

Omanikutulu

Riigi kui omaniku ootuseks on, et kõik vabal turul opereerivad riigi äriühingud maksavad stabiilset omanikutulu (dividende). Kõik äriühingud peavad defineerima omanikutulu poliitika ning esitama selle teadmiseks üldkoosolekule. AS EVR Cargo dividendipoliitika on fikseeritud ettevõtte strateegias ning see lähtub eespool kirjeldatud optimaalse kapitalistruktuuri säilitamise eesmärgist.